

en vooral de *Brewster Buffalo*'s, zware toestellen die ontworpen waren als toestellen voor de vliegkampschepen van de Amerikaanse marine, konden het ook bij het klimmen niet tegen de *Zero*'s opnemen: die Japanse jagers stegen viermaal sneller op dan de *Buffalo*'s, zodat die laatste het in luchtgevechten vrijwel steeds tegen de Japanners moesten afleggen. Geringer nog waren de gevechtswaarden van de oudere toestellen der Militaire Luchtvaart: 20 van het type *Curtiss Hawk*, 36 van het type *Curtiss Falcon* (dat waren verkenner). Nadelig was voorts, dat zich onder de mitrailleur-munitie welke door al deze jagers werd verschoten, geen lichtspoomunitie bevond – daar beschikten de Japanse toestellen wèl over.

Ook de *Glenn Martin*-bommenwerpers welke het Knil sinds '37 had ontvangen (het bezat er bij het uitbreken van de oorlog in de *Pacific* 80 van), lieten veel te wensen over: zij waren langzaam, hadden voor hun verdediging slechts vier lichte mitrailleurs en waren niet gepantserd; het waren toestellen welke de Amerikaanse luchtmacht, aldus een van de historici van die luchtmacht, 'had discarded long ago'.¹ Die bommenwerpers hadden een actieradius van ca. 750 kilometer – de *Buffalo*'s en *Curtiss Hawks* hadden evenwel slechts een radius van 450 km (die van de *Curtiss Interceptors* was nog kleiner), zodat de bommenwerpers, vielen zij op een grotere afstand dan 450 km aan, geen jagerbescherming zouden hebben.

Niet voor al deze jagers en bommenwerpers was bij het uitbreken van de oorlog in de *Pacific* vliegpersoneel beschikbaar: van de 95 moderne jagers konden er 45 in de lucht gebracht worden, van de 80 bommenwerpers 66.

Marine / Marineluchtmacht

Schrijven wij over de marine en de Marineluchtmacht (d.w.z. de Marineluchtvaartdienst oftewel de MLD), dan willen wij eerst stilstaan bij de persoon van de commandant-Zeemacht.

Conrad Emile Lambert Helfrich was in 1886 in Semarang geboren als zoon van een officier van gezondheid van het Knil; hij was, evenals Berenschot, gedeeltelijk van inheemse afkomst: een Indische Nederlander dus. Van jongsaf aan voelde hij zich tot de marine aangetrokken – op zeventienjarige leeftijd ging hij naar Nederland om er op het Koninklijk

¹ W. D. Edmonds: *They fought with what they had. The story of the Army Air Forces in the Southwest Pacific, 1941-1942* (1951), p. 251.